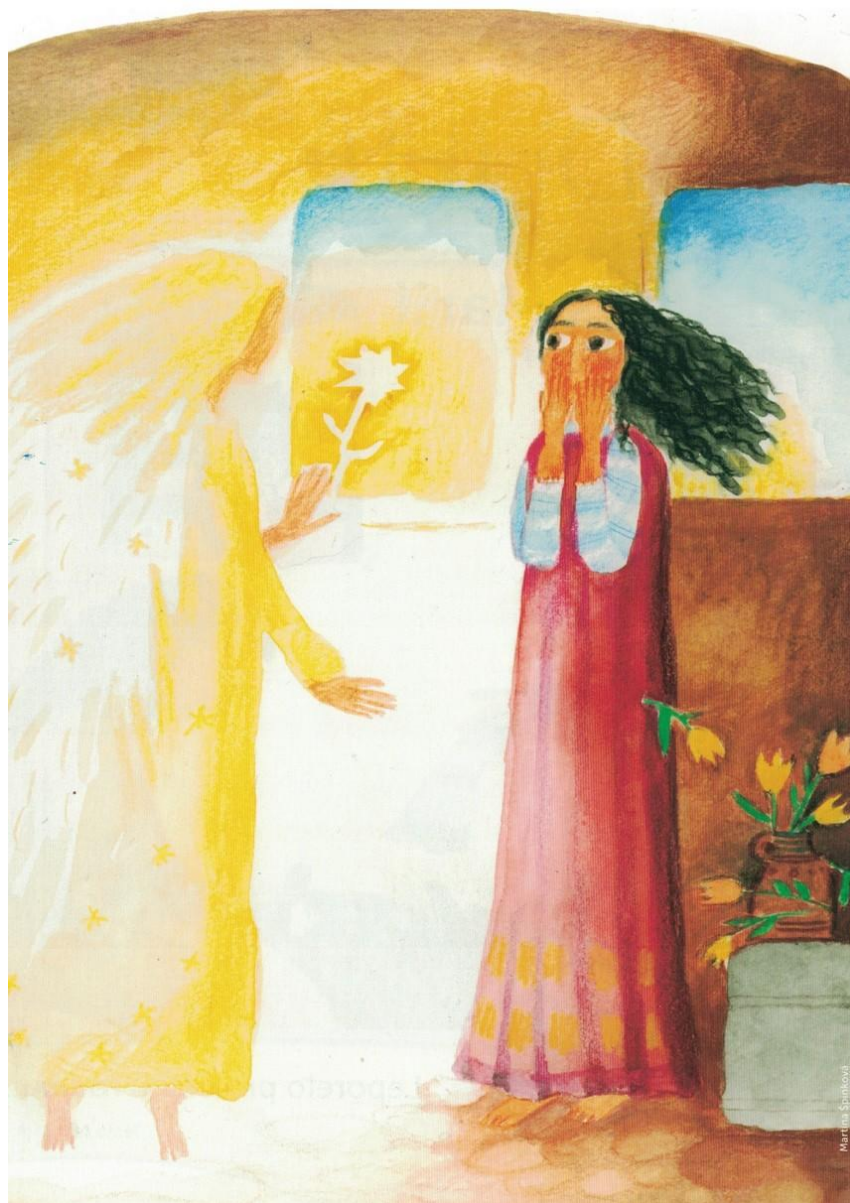

M. Špinková - Navštívení Marie

Adventní úvaha	2
Rozhovor s Danielou Hrušovou	3
Ve středu mažeme chleba.....	6
Ing. arch. Mája Jiříčková, interiér Jarova a další tvorba.....	7
Staršovstvo.....	12
Staršovstvo o staršovstvu.....	16
Rozhovor s Petrou Černou.....	22
Fotky ze sborového života.....	26
Kalendář	28

Adventní úvaha – Když přijde anděl

Nakreslených andělů jste určitě viděli už hodně. A různá vyobrazení biblického Navštívení Marie jste asi viděli také. Mám ráda jeden obrázek od malířky Martiny Špinkové.

Anděla na obrázku není moc vidět, vidět je ale Mariino překvapení. Anděl na tomto obrázku nese Marii květinu. Jako by znal tu reklamu z květinářství: „Řekni to kytkou...“

Některé věci se totiž slovy vyjadřují těžko.

Anděl v biblickém příběhu ale přece jen promluví: „*Bud' zdráva, milostí zahrnutá.*“ Taký si přejeme navzájem – zdraví, milost. I náš obvyklý pozdrav „dobrý den“ vyjadřuje přání dobrého, resp. to dobré na druhého svolává. Možná to někdo bere i jako krátkou modlitbu. „Ať i Pán Bůh dělá tvůj den dobrým.“

Anděl pokračuje: „*Pán s tebou, Marie.*“

„Pán s vámi“, zaslíbení Boží přítomnosti a požehnání. Slýcháme, přejeme si, odnášíme si s sebou při odchodu z kostela.

Ale řeč anděla pozdravem a požehnáním neskončila. Vzápětí se Marie od anděla doví, co ji čeká. A je překvapená.

„*Neboj se, Maria, vždyť jsi našla milost u Boha. Hle, počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš.*“ (Lk 1,30-31)

Boží požehnání, milost, zahrnutost milostí někdy vypadá jinak, než bychom si představovali; může to být úkol, poslání, výzva. Nemusí vůbec zapadat do našich plánů. Marie s Josefem měli život naplánovaný jinak.

Na konci Nového zákona čteme:

„*Hle, stojím přede dveřmi a tluču; zaslechne-li kdo můj hlas a otevře mi, vejdu k němu a budu s ním večeřet a on se mnou.*“ (Zj 3,20)

Jak vypadá ten, kdo stojí u dveří, tluče a čeká, až mu otevřeme? Jaké potkáváme anděly? Jakou podobu na sebe bere Pán Bůh, když přichází?

Na co čeká? Co je to „otevření“?

Když přišel anděl k Marii, čekal, zda řekne ano.

Od nás asi taky čeká, jestli jsme ochotni říct, aby se děla vůle Páně.

Vlastně je to úžasné, že by Pán Ježíš přicházel k našim dveřím, chtěl přijít dovnitř, být hostem.

Marii bylo dáno mít ho v sobě úplně blízko. Ale bylo to všechno jiné než snadné.

Od začátku vánočního příběhu o Marii je to cesta Boha k člověku, to on poslal anděla a Marii překvapil, on posílá dítě, Ježíše na svět, k nám. Nebylo a není to lidské snažení nebo plánování.

„...*stojím přede dveřmi a tluču; zaslechne-li kdo můj hlas a otevře mi, vejdu k němu.*“

Naše role: snažit se slyšet, otevřít dveře a pozvat, být ochoten se nechat překvapit, mít odvahu se nechat zahrnout milostí. A možná i přijmout nějaký úkol nebo poslání.

Pane Bože,

děkujeme za advent, děkujeme, že přicházíš. Nejsi někde daleko v nedostupném nebi. Nejsi ani daleko v dávné minulosti ani v nekonečné budoucnosti. Chceme ti otevřít, přijmout, co nabízíš, pozvat tě k sobě. Letos.

Prosíme, zahrň nás milostí.

Prosíme, ať rozpoznáme své úkoly a poslání. Prosíme o odvahu je přijmout.

Prosíme taky za lidi, které máme rádi. Prosíme za naše rodiny, přátele, bratry a sestry ze sboru. Prosíme za lidi, kterým je smutno. Potěšuj.

Prosíme, dávej nám, lidem, světu dobrý den. Amen.

Navštiv nás, Kriste žádoucí, Pane světa všemohoucí, dej nám se v srdci poznati, bez hrůzy tebe čekati... (Píseň 431)

Lenka Ridzoňová

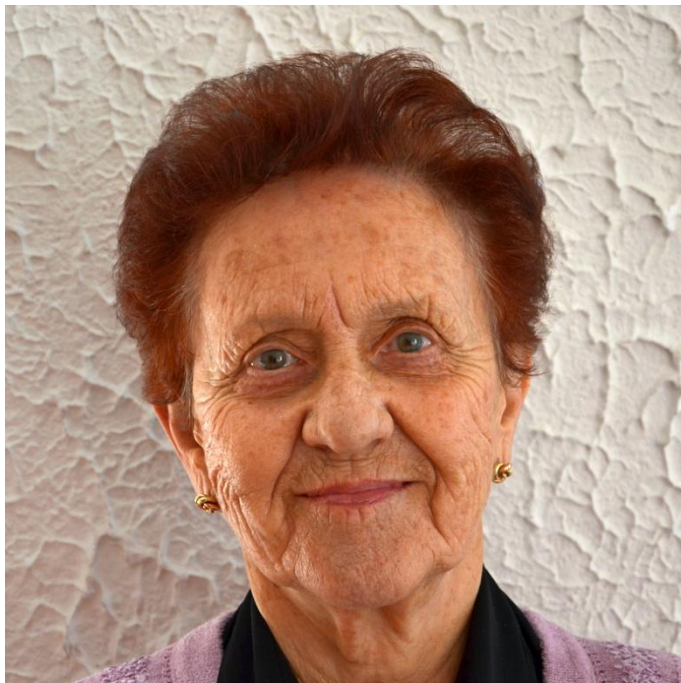
Pane Bože, já nechci umřít Rozhovor s Danielou Hrušovou

Odkud původem jste?

Bydleli jsme na Floře. Rodiče tam měli byt. Maminka byla soukromá švadlena, šetřila si peníze, pak si zaplatila malý družstevní byt, 1+1. Když se vzali s tatínkem, tatínek se k ní přistěhoval. Když se pak narodila sestra, na pokraji 2. světové války, získal tatínek třípokojevý byt na Pankráci. Já jsem tam s rodiči bydlela až do 29 let, kdy jsem se vdávala.

Jak to bylo za války?

14. 2. 1945 byl nálet na Prahu. Den předtím byl nálet na Drážďany a tatínek tušil, že bude následovat Praha. Řekl mamince: „Až se ozve siréna, utíkejte do sklepa.“ Když začaly houkat sirény, maminka nás dvě děti popadla, utíkaly jsme do sklepa. Jedva jsme do sklepa doběhly, ozvala se obrovská rána. Strašně nám to poškodilo byt. Rozbila se skla, ale vypadly i rámy.

Ve kterém patře jste bydleli?

Ve čtvrtém. Poškozeny byly všechny byty otevřené do dvora.

Kde jste pak bydleli?

Tatínek nás odvezl na venkov, do domečku na Vyžlovce, v Louňovicích. Bydleli tam starí manželé, nám pronajali podkrovní prostor. Já se sestrou jsme tam pak i chodily do školy. Na květnou neděli přijel tatínek a šli jsme do lesa. Když jsme byli na vrcholu lesa, něco hučelo. Na Prahu se sunula malá americká letadla. Najednou se ozvala hrozná rána, do lesa spadla bomba. Tatínek nás strhl na zem, já jsem zarývala ruce do země a prosila: „Pane Bože, já nechci umřít!“ Pak letadla odletěla a my jsme šli domů.

Maminka s vámi v lese nebyla?

Když jsme se vrátili domů, maminka ležela na posteli a paní domácí jí dávala obklady na hlavu. Maminka, když slyšela ránu, podívala se z okna, viděla kouř nad lesem a myslela si, že nás to zabilo. Z toho se jí udělalo špatně. Pak se vše uklidnilo. Odpoledne jsme šli do biografu, abychom přišli na jiné myšlenky. Byl to venkovský biograf.

Co to bylo za film, pamatujete si?

Byla to pohádka, Sedmero krkavců.

Vy jste s rodiči chodili do kostela?

Tatínek byl katolík. Pak se ale přihlásil k evangelíkům, kde byla maminka. Chodili jsme do Nuslí.

Tam byl pan farář Urban. Po bohoslužbách jsme měli nedělní školu. V 15 letech jsem byla v kostele v Nuslích konfirmovaná.

Byla tam nějaká mládež?

Byla, ale já jsem tam moc nechodila. Byla jsem v Kühnově pěveckém sboru a měli jsme třikrát týdně zkoušky, zpívali jsem v Národním divadle. Bylo to krásné. Milovala jsem opery. Do mládeže jsem chodila občas.

Kde jste se seznámili s manželem?

Potkávala jsem bývalé spolužačky s kočárkama a říkala si: holka, ty jsi pořád sama, nemáš naplněný život. Chodila jsem do vysokoškolského souboru, pak jsme taky s kamarádkou chodily do hotelu Jalta na odpolední čaje s tancem, ale žádný delší vztah jsem nenavázala. Moje sestra se v 21 letech vdala, po roce pak měla chlapeč-

ka. Jezdila s chlapečkem na letní byt tam, co jsme jezdily jako děti. Jednou jsem tam byla s ní. Sestra mě pak doprovázela na autobus, ten ale ujel a sestra navrhla, že mi stopne auto.

Jedno auto pak zastavilo. Byli v něm dva muži. Jeli jsme do Prahy. Řidič povídal, povídal, byl zábavný. V Praze jsme pak ještě šli na víno, to se tenkrát smělo. A řidič navrhl, že si večer půjdeme zatancovat.

A šla jste?

Večer jsem přišla. A bylo to překvapení. Přišel nejen řidič, ale i ten druhý pán. Bylo to ve vinárně Budapešť. Tančilo se, povídalo. Tancovala jsem s oběma. Když jsem tancovala s tím nemluvou, vypadlo z něj, že chodí do Národního divadla na operu. To mě překvapilo. Potěšilo. Když jsme jeli domů, vzal mě v autě za ruku. Před domem mě políbil, začali jsme spolu randit. Do roka jsem se vdala, do dalšího roku jsem měla syna.

Co vašemu seznámení předcházelo?

Úporně jsem se modlila, aby mi Pán Bůh poslal do cesty člověka. A pak se to stalo.

A říkala jste manželovi, že jste se za to modlila?

Asi ano, my jsme si říkali všechno. On byl katolík. Jeho mamince se nelíbilo, že si vzal evangeličku. Bydleli jsme 5 let u manželových rodičů v bytě na Smíchově, nebylo to jednoduché. Pak se podařilo získat družstevní byt tady na Jarově. Půjčili jsme si peníze a pak je postupně spláceli.

Zmiňovala jste víckrát modlitbu, kdo vás k tomu vedl?

Moji víru podpořila hlavně babička. Ona se se mnou a se sestrou modlila, četla nám z Bible. Ráda na babičku vzpomínám. Krásně zpívala. Chodila do kostela tady na Žižkov. Někdy jsem chodila s ní.

Váš manžel chodil do katolického kostela?

Ano, dolů na Žižkov. Když jsme bydleli u jeho rodičů na Smíchově, někdy jsem chodila s nimi do katolického kostela na Smíchově. A někdy taky do evangelického kostela na Smíchově. Syn Radovan byl pokřtěný katolicky. Když jsme pak bydleli tady na Jarově, občas chodil sem na evangelickou mládež.

Vy jste vystudovala konzervatoř?

Byla jsem hodně nemocná, právě v době přijímaček jsem byla v zotavovně. Pak jsem byla rok doma, chodila jsem na hodiny klavíru i teorie. Rok nato jsem v 16 letech dělala přijímačky. Konzervatoř jsem skončila za 5 let.

Co bylo pak?

Začala jsem učit na klavír. V hudební škole místo nebylo. Byla jsem v kulturním domě, tam byly kurzy. Učila jsem tam asi 4 roky, pak jsem se přes známou dostala do Hudební školy ve Štupartské ulici. Tam jsem učila asi 26 let.

Měla jste někdy za žáky děti, kterým to moc nešlo, ale rodiče chtěli, aby hrály?

Ano, měla jsem holčičku s psychickým defektem, nešlo jí to, ale maminka mě moc prosila, abych to s ní vydržela. Nakonec hrála i na koncertě. A ještě jedna holčička taková byla. Její maminka mi pak nosila veliké bonboniéry.

Doporučovala byste rodičům, i když jejich děti nejsou moc hudebně nadané, aby hudbu přece jen dělaly?

Ano. Ale můžou začít třeba na flétnu a třeba je to k hudbě přivede.

Kdy jste začala hrát na Jarově na varhany?

To vám můžu říct přesně. Bylo to v den, kdy pochovali pana faráře Lukáše. Do té doby hrála Věra. Od té doby jsem hrála každou neděli.

Nikdo jiný tam nebyl?

Ne, nebyl. Předtím jsem hrála občas, když byla Věra někde pryč. Párkrát jsem hrála i ve staré modlitebně. Tam byly staré varhany, to bylo jiné než na piano. Věřini synové šlapali měchy. Než se pak hraní ujal ještě pan Sojka, hrála jsem pořád jen já. Manžel se někdy zlobil, že nemůžeme na víkend odjet. Když jsem jela na dovolenou, po Praze se sháněl varhaník. Někdy se doprovod pouštěl z desky. Pak začala hrát i další mládež. Měl by se najít někdo další, mně už ruce trochu přestávají sloužit.

Někdy říkáte, že se cítíte sama.

Chodí za mnou syn a vnuci, ale nemají moc času. Navštěvují mě také dvě ženy z Maltézskeho řádu. Byla bych moc ráda, kdyby za mnou občas mohl přijít někdo ze sboru.

ptala se Lenka Ridzoňová

Ve středu mažeme chleba...

Každý letní měsíc zazní z kazatelny v ohláškách: *Ve středu ve 14 hodin „Kavárnička“. Budeme mazat chléb pro bezdomovce.* Do programu sborového života to patří už od doby Elen Plzákové. Co o mazání chleba vůbec víme...

Kdo konkrétně stál na začátku vztahu s bezdomovci, nevím, ale bez Elen a staršovstva si to neumím ani představit. Navázaly SE kontakty a dohodly SE podrobnosti. Někdo to dostal nebo si to vzal na starost a zodpovědnost. Od začátku SE ale musí umět jedno: Udělat si jasno, spočítat náklady, naplánovat nákupy, udělat rozpočet, vědět a znát supermarkety, vietnamské obchůdky, trhy. Když nabídneme chleba, jaký? S pomazánkou? Obložený? Sendvič? Když pomazánka, jaká? Vyrobíme ji sami? Koupíme hotovou? Koupíme hotovou, ale vylepšíme ji? Když vylepšíme, čím a jak? Nastavíme a obohatíme pomazánku uzeninou, sýrem, paštikou, něčím, co jsme ještě donedávna sami neznali? Namazané krajíce jen tak slepíme? Obložíme je plátky salámu a sýra, nebo jen ozdobíme okurkou, ředkvičkami, paprikou?

Naporcujeme si obložení předem? Jak s chlebem? Kdo spočítá, kolik nakrájených pecnů koupit, jak je na faru dopravit? Mají-li být všechny krajíce stejně velké, jak

naložit s těmi malými a patkami, které zbydou? Kdo spočítá, kolik hotové pomazánky potřebujeme na 50 slepených chlebů? Kdo porce mezi „mazalenky“ rozpočítá a rozdělí?... Ne smí SE zapomenout na igelitové sáčky a předem je těm slepeným chlebům otevřít. Hotové chleby SE musí počítat a spočítat, naskládat do krabic, ke každému balíčku přidat „mlsotku“, „ňusinku“, „dobrůtku“... Včas připravit čaj, kelímky, protože kolem páté musí

být hotovo: dorazí auto, řidič naloží krabice a nádoby s čajem a včas odveze na smluvené místo. On patrně uslyší slova díky jarovskému sboru.

„Ať neví levice, co dělá pravice.“ Ty „pomazánkové středy“ jsou malou ilustrací tohoto biblického výroku. Malé zamyšlení všedního dne.

Věra Lukášová

Ing. arch. Mája Jiříčková, interiér Jarova a další tvorba

Naše farářka Lenka mě požádala, abych v návaznosti na debatu po skvělé přednášce s. Tabity Landové (Bohoslužby v prostoru, neděle 12.10.2025) napsal do Kočky vzpomínky na to, jak moje manželka Mája vytvářela interiér našeho jarovského bohoslužebného prostoru.

Při návrhu interiéru autorka plně respektovala přání našeho tehdejšího faráře Jendy Lukáše – toleranční uspořádání sedadel ve tvaru „U“ kolem stolu Páně a kazatelný – a všechny detaily návrhu s ním předem podrobně probírala.

Svislý osvětlovací tubus kazatelského pultu pokračující podstavcem tohoto pultu tvoří se stolem Páně náznak kříže (ve vodorovné poloze). A struktura dřevěného

reliéfu na stěně za stolem Páně rovněž tvoří náznak kříže (také naležato). Vzpomínám si, že z diskusí o druhu sezení vzešel autorčin návrh použít židle „tonetky“

z původního sboru místo pořizování nových sedadel. Bylo to úsporné řešení, ale stálo to hodně fyzické práce řadu členů sboru. Židle byly totiž tmavé a autorka trvala na bílém nátěru. A tak se za mnoha nelichotivých poznámek na její adresu brousilo a brousilo, než se původní nátěr odstranil. A pak už se „jen“ lakovalo na bílo.

Autorka při své rozsáhlé činnosti prováděla nejen návrhy interiérů, ale často je i doplňovala vlastnoruční výtvarnou tvorbou. A tak se na ni sbor na návrh f. Lukáše obrátil, aby do čerstvě vzniklého prostoru hlavního sálu vytvořila tapisérii, která pokryje volnou stěnu vlevo od hlavního vchodu a zobrazí podobenství o deseti družičkách. Autorka již tehdy při textilní tvorbě používala kromě tkaní také techniku macramé (tzv. drhání), kterou zde uplatnila. Použitý materiál sisal musela nejdříve obarvit (pro pošetilé družičky, jak patrno, zvolena barva červená), a pak nastala dlouhá trpělivá práce, uzel po uzlu. Jednotlivé části pak byly sešity a celek vypnut tenkou tkaninou do kovového rámu. Moudré a pošetilé družičky oddělila autorka svislým obdélníkem, který znázorňuje dveře („...a dveře byly zavřeny.“). Ve střední části těchto dveří jsou pod sebou písmena alfa a omega vyjadřující slova Pána Ježíše: „...já jsem dveře...“.

Výslovné přání f. Lukáše bylo, aby do dolní části autorka umístila text „Aj, král tvůj bere se tobě“. Říkal, že to je pro něho evangelium, a trval na tom kralickém znění „tobě“, nikoliv „k tobě“.

Já jsem byl tehdy přítomen a slyšel jsem, jak toto své přání autorce (tj. mé manželce) říkal. A jako by prorocky tušil, že později bude po zrušení původních

klasických varhan (varhanář pan Pejša je tehdy prohlásil za neopravitelné) na protilehlé stěně tapisérie zobrazující ten zmiňovaný verš, tedy Vjezd Pána Ježíše do Jeruzaléma...

A tím se nyní dostávám k tvorbě této druhé tapisérie. Tehdy byl naším jarovským farářem Michal Plzák se svou manželkou Elen. V té době již měla autorka zkušenost s používáním kůže jako výtvarného materiálu. Když měla schválený barevný návrh namalovaný na papíru, nastalo dost dobrodružné shánění průmyslově na barvených čtverců tenké kůže v odpovídajících barvách. Po značném úsilí se podařilo kůže všech potřebných barev opatřit – až na jedinou modrou, která v návrhu převládala, ale nikde neměli ani jeden kus. Nakonec jsme učinili ještě jeden pokus a rozjeli se navštívit továrnu na rukavice v Dobříši. Tam nám v obchodním oddělení řekli, že na prodej nic nemají, vše potřebují pro vlastní výrobu. Ale pak si někdo z nich vzpomněl, že se jim ve skladu válí několik balíků té modré, kterou nám mohou prodat. A byl to přesně ten odstín odpovídající návrhu. Prostě úplný zázrak!

Naše dcera Lucie (akad. malířka) návrh rozkreslila do životní velikosti (nutný podklad pro tkaní). Pak už zbyla „jen“ vlastní dlouhá realizace. Autorka nastříhala příslušné kůže na velmi tenké proužky, vypnula do dřevěného rámu svislou osnovu z tenké tkaniny a do té pak vodorovně ty barevné proužky kůže ručně vetkávala...

Farář Plzák v době rozkreslování návrhu ještě dodatečně vyslovil přání, aby v tapisérii byla zobrazena i Golgota. Takže přijdete-li ke „Vjezdu“ blíže, můžete si povšimnout, že napravo od hlavy Pána Ježíše je na horizontu zobrazena Golgota se třemi malými kříži.

Rád bych se ještě zmínil o keramickém obraze Poslední večeře v malé modlitebně. Autorka obraz vytvořila z keramických reliéfů jednotlivých apoštolů. Postup byl následující: nejprve vymodelování z keramické hlíny, vysušení, první vypálení (tzv. přezah), poté nanesení glazury, opětné vypálení. Pak nalepení jednotlivých reliéfů apoštolů do dřevěného rámu. Tomu samozřejmě předcházely podrobné konzultace s naším tehdejším farářem Lukášem. Manželka mi tehdy vyprávěla, že Jenda se z evangelií snažil vyčíst povahy apoštolů a spolu pak probírali, jak by měli být zobrazeni.

K autorčiným pracím pro Jarov patří také projekt přístavby 2. patra sborového domu. A na sloupku u vstupní branky do sboru je keramická tabulka s údaji o čase bohoslužeb, kterou také sama zhotovila.

To vše, co zde bylo řečeno o autorčině práci pro Jarov, začalo její úsměvnou příhodou, kterou pak ráda vyprávěla: staršovstvem byla pozvána, aby přišla předložit k posouzení návrh jarovského interiéru do tehdy ještě existující původní sborové budovy Na Chmelnici. Schody do suterénní místnosti, kde staršovstvo zasedalo, nebyly dobře osvětlené, na posledním schodu autorka zakopla a „jak široká, tak dlouhá“ přistála pootevřenými dveřmi přímo k nohám staršovstva, kde se celý návrh z desek rozsypal. Autorka k tomu později při vyprávění dodávala, že touto příhodou začal její (a později i můj) vstup do jarovského sboru.

Nyní alespoň krátce uvedu autorčinu tvorbu týkající se dalších bohoslužebných objektů. Všechny níže zmíněné tapisérie byly provedeny technikou macramé (drháním):

- ČCE Smíchov (malá modlitebna), tapisérie Jonáš.
- ČCE Uherské Hradiště (malá modlitebna), tapisérie Dobrý pastýř.
- ČCE Uhřetěves, návrh úpravy interiéru včetně vlastnoručně vytvořené výtvarné stěny za stolem Páně. Autorka na lešení sama postupně nahazovala cementovou maltu, do níž zasazovala jednotlivé barevné kameny (sbírali jsme je v několika mimopražských lomech). S prací pomáhali oba synové i autorčina maminka. O tuto práci požádal autorku f. Lukáš. Jí se to zrovna moc nehodilo a odmítala práci přijmout. Na to jí Jenda Lukáš řekl: „Jiříčková, jestli tu Uhřetěves nevezmeš, nenazvu tě jinak než ,ty stará čarodějnice‘.“
- Návrh interiéru při rekonstrukci rekreačního objektu ČCE SOLA FIDE a tapisérie v tamní modlitebně.
- Evangelická škola ČCE v Křížlicích, tapisérie.
- Kaple sv. Vojtěcha Na Balkáně, návrh křtitelnice a vlastnoručně zhotovená její keramická část, návrh svícnu.
- Katolický kostel ve Vysokém nad Jizerou, pro tehdejšího faráře MUDr. Kubíčka, tapisérie Návrat marnotratného syna a tapisérie Žena hříšnice smáčí nohy Pána Ježíše slzami a stírá je svými vlasy (v domě farizea).
- Sbor Církve bratrské, Praha – Žižkov, Hartigova 24, návrh portálu (vstupního vchodu) z ulice do sborové budovy).

Pro ilustraci uvádím některé autorčiny práce s biblickou tematikou mimo církevní objekty:

Tapisérie: Ráj; Početí Marie; Rozhovor (setkání Marie a Alžběty); Daniel; Zvěstování (podle obrazu El Greca); Hrající král David se svou družinou (podle perokresby p. prof. Biče, Olomoucká Bible z r. 1417, vytištěno v 9. díle Žalmy, str. 273, Kalich – Praha 1975).

Zde mi dovolu vzpomínku na pana profesora Biče: moji manželku jeho perokresba nadchla a vytvořila přesně podle ní rozměrnou tapisérii. Jen barvy musela zvolit sama (předloha je černobílá). Nedovedete si představit, jakou měl pan profesor radost, když si u nás hotovou tapisérii prohlédl. A odnášel si pak hned fotku pořízenou tehdejším půjčeným polaroidem...

Dále např.: dřevorezba-reliéf (materiál lipové dřevo) Král David s vyřezaným veršem „Hospodine, nevzdaluj slitování svých ode mne“; v keramickém provedení adventní věnce, Jonáš, betlémy, andělé atd.

Rozsah tohoto textu je, žel, omezen, nerozvádím zde proto další autorčinu tvorbu (např. netradiční šperky, výtvarné objekty s nebiblickou tematikou, řadu výstav, rozsáhlou projektční činnost mimo církevní oblast atd.)

A tak na závěr končím toto vzpomínání slovy: Děkuji Pánu Bohu, že mi bylo dopřáno prožít s architektkou a umělkyní Májou nádherných 58 let v manželství.

Jan Jiříčka

Staršovstvo

Na příštím Výročním sborovém shromáždění budeme volit nové staršovstvo. Někteří členové stávajícího staršovstva už kandidovat znovu nechtějí, budeme tedy oslovovat členy sboru, zda by nechtěli kandidovat.

Co to vlastně staršovstvo je a co ta práce obnáší?

Církevní zřízení říká, že Staršovstvo je správní orgán farního sboru. Zejména mu přísluší pečovat spolu s farářem nebo jáhnem o bohoslužebná a katechetická shromáždění, o duchovní život rodin sboru, o hospodaření sboru, o ekumenické vztahy a misijní činnost v obvodu sboru. Podporuje kazatele a pomáhá jim v jejich práci, ve vzájemné bratrské odpovědnosti dbá, aby život kazatelů, starších i celého sboru byl ve shodě se svědectvím Písem svatých a s církevním řádem.

Staršovstvo zasedá podle potřeby, zpravidla jednou měsíčně.

Členy staršovstva jsou mocí svého úřadu (virilní členové) faráři a jáhnové ve sboru ustanovení.

Řád o správě církve pak definuje úkoly staršovstva:

- a. osobním příkladem a společnou službou pečovat o křesťanský život ve sboru,
- b. pravidelně a řádně pořádat bohoslužebná, katechetická a vzdělávací shromáždění pro dospělé, mládež i děti (nedělní a sváteční bohoslužby pro dospělé a pro děti, biblické hodiny, náboženské vyučování, konfirmační cvičení a konfir-

mační slavnost, a další pravidelná i mimořádná shromáždění, setkání, cvičení, kursy, pobyty a tábory zaměřené k prohloubení znalosti Bible, k utvrzení ve víře, k budování společenství sboru a k odpovědnému a řádnému jednání ve všedním životě) a usnášet se o jejich pořadu a čase konání,

- c. starat se o cvičení církevní hudby a zpěvu a jejich užívání ve sboru,
- d. podle potřeby se starat o vyučování náboženství ve školách na území sboru,
- e. pečovat o ekumenické vztahy a misijní činnost v obvodu sboru,
- f. navštěvovat členy sboru, zvláště nemocné, osamělé a jinak potřebné,
- g. pomáhat modlitbami, napomínáním, radou a potěšováním rodinám i jednotlivcům, kteří se ocitli v pokušení, v nebezpečí mravního zbloudění či rozvratu,
- h. pastýřskou službou usilovat, aby spory mezi členy sboru byly urovnány vzájemným odpuštěním,
- i. přijímat do církve nové členy a vylučovat z ní,
- j. vést kartotéku členů sboru, seznam členů s hlasovacím právem, zařizovat volby, svolávat sborové shromáždění a provádět jeho usnesení i usnesení a rozhodnutí vyšších církevních orgánů,
- k. usnášet se o počtu členů staršovstva a jejich náhradníků a předkládat svůj návrh ke schválení příslušnému seniorátnímu výboru. Usnesení nabývá platnosti po schválení seniorátním výborem.
- l. volit ze svého středu na čtyřleté funkční období poslance konventu,
- m. volit z členů farního sboru na čtyřleté období poslance a náhradníky seniorátního shromáždění Jeronýmovy jednoty – stavebního fondu,
- n. předkládat seniorátnímu výboru a konventu odůvodněné návrhy týkající se církevního života, Církevního zřízení (<https://www.evangelnet.cz/cce/czr/cz.html>) a řádů,
- o. předkládat kazatelům i ostatním členům staršovstva přání nebo stížnosti týkající se jejich činnosti ve sboru a způsobu života, a kdyby to nemělo úspěch, činit oznámení vyšším správním orgánům a příslušným pastýřským radám,
- p. ustanovovat a propouštět diakonky a diakony, učitele náboženství, varhaníky, sborové sestry, kostelníky i jiné zaměstnance a pracovníky sboru, určovat jejich mzdy a odměny a udělovat jim dovolenou,
- q. usnášet kazatelské statuty upravující postavení farářů a jáhnů, kteří jsou ustanoveni ve sboru,
- r. starat se o hospodaření sboru a správu jeho majetku podle Řádu hospodaření církve (<https://www.evangelnet.cz/cce/czr/rhc.html>),
- s. starat se o archiv farního sboru, o vedení sborové kroniky a o sborovou knihovnu,

- t. jednat a usnášet se o všech sborových záležitostech, které nejsou Církevním zřízením a řády svěřeny výhradně sborovému shromáždění nebo faráři či jáhnovi,
- u. podávat příslušnému seniorátnímu výboru na požádání zprávu o všech záležitostech, které se týkají sboru, a dát mu nahlédnout do sborových spisů a ostatních dokumentů,
- v. posílat příslušnému seniorátnímu výboru na požádání zápisy ze svých zasedání a ze zasedání sborového shromáždění.

Tak teď nevím, zda z toho případní kandidáti nejsou vyděšení. Tak trochu věcněji. Jarovské staršovstvo se schází 1× měsíčně (obvykle druhé pondělí v měsíci) od 19 hodin, o prázdninách se nescházíme. Jednání se snažíme směstnat do dvou hodin, aby se o 21. hodině končilo. Proto si jednání připravujeme v týdnu před schůzí, kdy si každý člen může napsat, co by mělo být v programu. Ve vedení schůze se jednotliví členové střídají, stejně tak se střídají v psaní zápisů. Při desetičlenném staršovstvu (a 2 náhradnících) tak na každého vyjde zhruba jedenkrát za rok staršovstvo vést i zapisovat. Pokud se člen nemůže jednání zúčastnit, pokud možno se omluví předem, případně se může na jednání připojit online. Když jsem měl od loňského listopadu problémy se zády, několik měsíců jsem se na schůze připojoval, leckdy i vleže, protože jsem vsedě dvě hodiny nevydržel. Pokud je potřeba v průběhu měsíce něco vyřešit akutně, probereme to a schválíme po mailu, máme společnou mailovou adresu staršovstvojarov@seznam.cz.

A o čem tedy jednáme?

Nejdříve schválíme zápis z předchozího měsíce, pak projdeme kalendář, starší si rozdělí služby o nedělích, připravujeme mimořádné akce. Pak projednáváme jednotlivé body schůze. Hodnotíme akce předchozího období, probíráme otázky hospodářské (např. kdy zařadit kterou církevní či diakonickou sbírku, jaké jsou schválené odvody seniorátu a církve, mimořádné nákupy sborového vybavení, výši nájmu v ubytovně a bytech, případně přesuny peněz mezi účty a fondy) – staršovstvo si pro svou práci zřídilo hospodářskou komisi, která se schází nepravidelně dle potřeby a dává staršovstvu svá doporučení. Rozhodujeme o přechodu k výhodnějším dodavatelům energií a telefonních služeb. Řešíme pojištění domu i vybavení atd.

Řešíme otázky liturgické (způsob vysluhování večere Páně), správní (opravy, úklid, brigády, obsazení ubytovny apod.), problémy členů sboru, o kterých jsme se dozvěděli. Připravujeme Výroční sborové shromáždění, volby, vedeme evidenci členů.

Nicméně nežijeme ve vzduchoprázdnu a jen dovnitř sboru. Musíme reagovat na požadavky ze strany seniorátu a celé církve. Vyjadřujeme se k návrhům změn Církevního zřízení a Řádů, dáváme stanoviska pro práci kaplanů z našeho sboru, vysíláme zástupce na jednání konventu, seniorátní Jeronýmovy jednoty, máme zástupce v Obchůdku Jednoho světa.

Samozřejmě musíme plnit předpisy dané zákony, vyhláškami a předpisy našeho státu. Tak musíme zajistit správně vedené účetnictví včetně odvodu daní, pravidelné revize elektrických a plynových spotřebičů, hromosvodů, odkouření komínů apod.

Snažíme se informovat členy sboru o rozhodnutích a o tom, co se bude dít. Každý týden posíláme infomail, zápisy staršovstva vyvěšujeme na nástěnku a také zasíláme, v nedělních oznámeních zaznívají nejdůležitější informace, zavedli jsme Kafe se staršovstvem, kde jednak informujeme o aktuálních věcech ve sboru a probíráme předem dané téma, které chceme prodiskutovat se členy sboru, a vypracováváme obsáhlé zprávy pro Výroční sborové shromáždění – o životě sboru, o hospodaření.

Ne všechny tyto věci musí dělat členové staršovstva, je celá řada členů sboru, kteří pro sbor pracují, aniž by členy staršovstva byli (v současné době pokladní, revizoři sborových účtů, vedení kartotéky, vedení a rozdělování nedělní školy mezi jednotlivé učitele, kteří také ve své většině nejsou členy staršovstva). Ale i v těchto případech je staršovstvo pravidelně informováno, jak práce probíhá, a projednává výstupy z ní.

V mezidobí mezi schůzemi staršovstva každý ze starších plní úkoly, které si vzal na starosti, dle svým možností a aktuální situace.

Trochu specifická je role kurátora, který je – společně s farářkou – statutárním zástupcem sboru. Tedy oba dva podepisují smlouvy (nájemní, o energiích), zřizují nebo ruší účty, schvalují disponibilní práva pro pokladní, schvalují vyšší převody peněz na účtech, mají přístup do datové schránky sboru, kam chodí úřední pošta, a ke sborovému e-mailu, kterým chodí řada informací z okolních sborů, seniorátu, ÚCK (Ústřední církevní kanceláře), i od dalších institucí.

Uznávám, že toho není málo a určitě to není všechno. Přesto bych rád oslovil členy sboru, aby se té práce nebáli, když je oslovíme, zda by nechtěli do staršovstva kandidovat. Staršovstvo se volí na 6 let, což se zvláště mladším členům sboru může zdát dlouhá doba. Ale sbor se může posouvat vpřed jen, když bude mít ve staršovstvu šikovné lidi všech generací, ochotných přispět svými nápady, zkušenostmi, svojí invencí a ochotou vzít na sebe část odpovědnosti. A svou práci ve staršovstvu můžete posouvat sbor tam, kam byste si přáli. A budete mít klíče od kostela i kanceláře!

Osobně jsem to díky Andree, všem farářům a vždy dělnému staršovstvu za těch skoro 30 let, co ve staršovstvu zasedám, a téměř 24 let kurátorování zvládal a vždy mi to dávalo smysl.

A jak to vnímají další členové staršovstva? To se dozvíte z ankety, kterou vymyslela a mezi členy staršovstva vypustila Tereзка Pudlovská.

Jan Fencel

Staršovstvo o staršovstvu

Vzhledem k tomu, že na příštím výročním sborovém shromáždění budeme volit nové staršovstvo, napadlo redakční radu napsat do tohoto čísla Kočky o staršovstvu nějaký článek. Pověřen byl Honza Fencel jakožto kurátor, aby blíže popsal, co to staršovstvo je, co má na starosti, jak v našem sboru funguje a co tak zhruba probírá a řeší na svých schůzích, aby si případní zájemci o post staršího mohli udělat lepší obrázek o tom, co to pro ně může znamenat. Napadlo mě tento článek doplnit o informace od samotných členů staršovstva, protože si myslím, že by mohl být přínosný pohled zevnitř. Tak jsem (s Honzovou pomocí) vymyslela devět otázek, které jsem starším rozeslala, aby na ně zkusili odpovědět. Týkají se jak jejich vstupu do staršovstva, tak působení v něm, jsou tam i otázky obecné a hledící do budoucnosti. Doufám, že se z jejich odpovědí dozvědí potřebné informace jak zájemci, tak i ostatní členové sboru. A že je to moc neodradí :) A jak zaznělo v jedné odpovědi, nebojte se za staršími přijít a na cokoli se zeptat.

P. S.: Anketa byla anonymní, nebylo povinné zodpovědět všechny otázky, pořadí odpovědí je u každé otázky změněné.

Tereza Pudlovská

Co vás po vstupu do staršovstva (ať už to bylo kdykoli) nejvíc překvapilo?

- Už je to tak dlouho (15+ let), že už si vlastně ani nevzpomínám...
- Asi šíře věcí, které jsou v rámci sboru k řešení.
- Vzhledem k tomu, že už je to skoro 30 let, co jsem do staršovstva vstupoval, tak si to moc nepamatuju. Snad že mi všichni dokázali radit, takže jsem moc netápal.
- Na začátku mě trochu překvapila délka schůzí, které neměly předem stanovený konec a neúnosně se protahovaly. To se však podařilo změnit a byl nastaven časový rámec od sedmi do devíti, což vnímám jako velmi dobré opatření.
- Velké nasazení, zodpovědnost a ochota členů staršovstva spolupodílet se na práci ve sboru ve všech možných směrech i přes velkou pracovní vytíženost.
- Že budu muset vést staršovstvo.
- Kolik různých organizačních či technických věcí je třeba pravidelně řešit.
- Délka schůzí; co všechno je potřeba řešit; kolik e-mailů chodí; jak se věci projednávají.
- Nic.

Za co byste byli vděční, kdybyste to věděli před svým vstupem do staršovstva?

- Chtěla bych vědět o veškeré činnosti, kterou budu muset dělat, co všechno obnáší mít službu...

- Myslím, že je užitečné vědět, že každý může (ale nutně nemusí) mít odpovědnost za nějakou činnost nebo úkol – např. péče o naše seniory, fair trade, starání o sborový dům, hospodářské záležitosti, sborové internetové stránky apod.
- Předem jsem věděla, co práce ve staršovstvu rámcově obnáší, takže si nemohu stěžovat na to, že by mi chyběly nějaké informace. Samozřejmě, že v průběhu let nastávají situace, které člověk předem nečeká, ale tak je to v životě se vším. Staršovstvo je od toho, aby dokázalo pružně reagovat na aktuální výzvy.
- Že v něm budu tolik let. A co vše se v průběhu let bude řešit, ale to asi tehdy nevěděl nikdo.
- Šest let je poměrně dlouhá doba a mohou se změnit osobní podmínky – práce, rodinné poměry, zdraví.
- Asi bych byla radši za lepší představu o tom, kolik času účast ve staršovstvu vyžaduje.
- Nevím.
- Nic si nevybavuji.

Co vám práce ve staršovstvu dává?

- Mít možnost se podílet na některých změnách, vědět, co se děje ve sboru.
- Mohu sboru trochu vrátit to, co mi dává, přehled o dění ve sboru, seniorátu i církvi.
- Vnímám práci ve staršovstvu jako prospěšnou a smysluplnou činnost, takže odměnou je mi dobrý pocit, že se na této prospěšné činnosti mohu osobně podílet. Jsem ráda, že jsem jako presbyterka zapojena do bohoslužeb čtením, ohláškami a především přímluvnou modlitbou. Obohacuje mě také spolupráce s naší farrádkou a různými lidmi rozmanitých profesí, osobnostních povah a způsobů komunikace. Jsem vděčná za to, že řízení sboru je participativní, nikoli autoritativní. Na staršovstvu se učíme trpělivě naslouchat jeden druhému, konstruktivně reagovat a společně hledat cesty, jak zajišťovat sborové programy a řešit nejrůznější situace, které v životě sboru nastávají, a to vše se zřetelem k poslání, které sbor má – stávat se solí země a světlem světa. Takže je to i dobrá škola, kdy se společně učíme vnímat aktuální výzvy a pokoušíme se na ně odpovídat z pozice víry.
- Díky staršovstvu mám možnost vědět o všech podstatných záležitostech, které se týkají sboru, a podílet se na jejich řešení. Práce ve staršovstvu mi dává větší pocit sounáležitosti se sborem a pocit, že mu můžu být nějak užitečný. Staršovstvo je také místo, kde se posilují vztahy s ostatními presbytery (i Lenkou, samozřejmě).
- Pocit, že je to práce pro druhé, s výsledky, které jsou vidět, a snad že je to i můj příspěvek k budování Božího království. Velmi malý příspěvek.

- Rozhodně informace – před vstupem do staršovstva jsem o hodně věcech vůbec nevěděla, až mě trochu mrzí, že jsem v takové nevědomosti žila. Taky lépe poznávám ostatní starší. A je zajímavé pozorovat, jakým způsobem je sbor veden – či slovo má jakou váhu, kdo se vyjadřuje a kdo ne, čemu se dává přednost...
- Jistotu sounáležitosti, vnímám pozitivní vliv různých přístupů v diskusi v řešení úkolů či problémů. Jistotu jednoty a shody v důležitých věcech. Radost ze společné práce.
- Spolupráce s lidmi, kterým o sbor opravdu jde v tom nejlepším slova smyslu, jsou otevření podnětům, potřebám a změnám a zodpovědně zvažují, jaké kroky dělat, aby zároveň zůstalo zachováno to, co je pro mnoho členů sboru nebo z hlediska liturgického důležité, jsou v tom činní, mnozí členové staršovstva jsou mi tím velkým vzorem, velmi si jich vážím. Zároveň mám možnost vidět a zažít, kolik práce a úsilí stojí, aby sbor byl živý, aktivně se podílet na podpoře společenství i praktického fungování.
- Přehled o dění ve sboru. Možnost zapojit se do něj tam, kde to dává smysl, kde to dokážu.

Jak je pro vás náročná účast ve staršovstvu? (časově, mentálně...)

- Schůze staršovstva jednou za měsíc se dá zvládnout, ale stoprocentní účast nemá asi nikdo... Celkem často se něco řeší po mailu a pokud to chce člověk dělat poctivě a prochází si všechno, nějaké minuty to zabere. Často také přemýšlím o tématech, která se řeší nebo která na mě nějak leží. A schůze jsou občas vyčerpávající, když se něco řeší dokola a když se mluví, ale nic nevyřeší...
- Zdá se mi, že hodně záleží, do kolika úkolů, činností se člověk zapojí. Podle toho může být práce někdy náročnější, někdy stačí účast na staršovstvu jednou za měsíc.
- Vedení staršovstva je pro mě náročné, časově – 3 hodiny staršovstvo, 3 hodiny služba v neděli a asi 1 hodina přípravy na službu (modlitba, chleba), ostatní činnosti asi 3–6 hodin měsíčně.
- Pro mne osobně je často náročná. Z důvodu velké pracovní vytíženosti se bohužel nemohu často zúčastnit akcí, které se konají v mé pracovní době, často pracuji i o víkendu, mrzí mě to.
- Někdy je obtížnější sladit práci ve staršovstvu s rodinným životem – v rodinách se školními dětmi bývají večery na začátku pracovního týdne náročnější. Práce ve staršovstvu přináší pochopitelně nejen radost, když se věci daří, ale někdy také starosti. V životě každého sboru nastávají i složitější situace, s nimiž je třeba se vyrovnat. Ale myslím, že právě od toho je tu staršovstvo, aby jako jeden tým spolu s farářkou zvládalo i náročnější výzvy a usilovalo o moudré řešení.
- Časově mi to sebere několik hodin týdně, v době covidu, přístavby a bez faráře to bylo podstatně více. Naštěstí mám podporu rodiny, tak mentálně to pro mě náročné není. Pouze když se řeší lidská selhání, ale to je výjimečně.

- Nevnímám účast na schůzích jako náročnou.
- Časově to dávám, někdy mi připadá, že se některé věci projednávají opakovaně nepřiměřeně dlouho.
- Jeden večer každý měsíc není tak málo, jak jsem si původně myslel + nějaký čas navíc. To se ale dá zvládnout. Co dost silně vnímám je větší míra odpovědnosti za sbor. To je ale určitě dobře!

Jak se na vaši práci ve staršovstvu dívají vaši partneři, děti, rodina?

- Jak už jsem uvedl v předchozí odpovědi, doma mám podporu jak manželky, tak dětí. Jen když byly děti malé a nechtělo se jim do kostela, tak mi vyčítaly, že tam musí.
- Celkem dobře to snáší.
- Z rodiny mám pro práci ve staršovstvu jednoznačnou podporu, protože ji také vnímá jako něco, co je důležité.
- Nevím, snad pozitivně, výjimečně si postěžují, že zase nebudu doma...
- Nevím.
- Žena mi někdy říká, že jsem ve sboru nějak často.
- Nevítají.
- Podporují mě.

Cítíte ve sboru pro svou práci ve staršovstvu podporu?

- Ano. (*3× shodná odpověď*)
- Určitě.
- Ano, ale jen úměrně mé práci.
- Mám pocit, že mnozí členové sboru si práce presbyterů váží. Mnozí z nich se této práci věnovali v dřívějších obdobích a pak velmi dobře vědí, co všechno tato práce obnáší – že je to činnost, které je třeba věnovat čas a energii.
- To rozhodně ano.
- Velmi.
- Trochu.
- Ano, občas i kritiku.

Jaký by podle vás měl být člen staršovstva? Co by ne/měl dělat atd.?

- Jako každý jiný člověk je i člen staršovstva omylný a hříšný, není to žádný svatý. Měl by být ochoten vzít na sebe závazky vyplývající z funkce a pokoušet se je plnit.
- Podílet se aktivně na řešení věcí, být oporou faráři i kurátorovi.

- Vyrovnaný, smířlivý, empatický, odevzdaný k práci na boží vinici, konstruktivní, ideálně obdarovaný duchovními dary.
- Za mne je důležité, aby spoluvytvářel společenství, byl připraven být aktivní, dokázal odpovědně spolurozhodovat a brát v potaz názor svůj i ostatních, aby mu na sboru a především na lidech v něm opravdu záleželo.
- Sbor je společenství věřících, které je plodem působení Božího Ducha. Jeho existence tedy není naší lidskou zásluhou. Zároveň ale potřebuje lidskou komunikaci a péči, bez nich se neobejde. Člen staršovstva by si měl toto uvědomovat – své poslání i hranice. Měl by mít rád svůj sbor jako darované, nesamozřejmé a křehké společenství, podporovat práci farářky, která je v podstatě neustále konfrontována s onou nedisponovatelnou povahou víry, být ochotný věnovat sboru kousek svého času, být schopný pracovat v týmu, dát k dispozici něco ze svých obdarování, zajímat se o lidi ve sboru. A zároveň by měl vědět, že nemusí být superman nebo superwoman, ale že i malý podíl je lepší než nic.
- Základem je chtít pro sbor něco dělat (i když to se dá i bez členství ve staršovstvu). Starší by se měl ve sboru objevovat, znát ho, mít k němu a lidem v něm vztah, mělo by mu na něm záležet. Staršovstvo pracuje pro sbor a je jeho zástupcem – proto by měl při své práci a rozhodování myslet na sbor, rozhodovat zodpovědně ve prospěch lidí v něm, nedávat přednost tomu, co je pro něj jednodušší. Důležitý je také vztah k ostatním starším – je to skupina, ve které jsou různorodí lidé. Proto je potřeba být tolerantní, respektovat jiné názory a být schopný spolupráce.
- Měl by být nějak zapojený do sborového života. Je dobré, aby uměl naslouchat/vnímat, co říkají ostatní členové staršovstva i jak se cítí lidé ve sboru.
- Člověk s chutí něco dělat pro sbor, člověk s vizí, se schopností spolupracovat a komunikovat.
- Díky různorodosti různých úkolů je ve staršovstvu prostor pro různé lidské typy i profese. Vždy je ale důležitá schopnost spolupracovat s ostatními, chovat se korektně a být tolerantní.

Co by podle vás staršovstvo teď nejvíc potřebovalo?

- Více mladých členů, mít dostatek času na jiné než provozní jednání.
- Mladou krev.
- Potřebovalo by nové lidi ze sboru (všech generací), kteří by přinesli nové myšlenky, náměty, jak práci ve sboru rozvíjet.
- Více členů, kteří jsou schopni dělat většinu činností staršovstva, kdo se nebojí mluvit před lidmi a s lidmi.
- Myslím, každá volba staršovstva je příležitostí pro zapojení nových lidí a příliv nové energie. Určitá kontinuita je samozřejmě také velmi vhodná, proto si vážím lidí, kteří jsou ochotní v práci ve staršovstvu dál pokračovat.

- Vyměnit část členů a zároveň omladit. Je potřeba svěží vítr, nové pohledy, způsoby přemýšlení, energičnost.
- Domnívám se, že stávající staršovstvo bylo velmi usnášeníschopné, občasná pluralita názorů byla velmi pozitivní a dávala možnost pohledu z více úhlů. Potřebovalo by – tak, jako tomu bylo doposud – aktivní činné členy, kteří budou svou účast ve staršovstvu brát vážně, v ideálním případě, když budou i nadále různí ve svých profesích a zaměření, zároveň s vírou, moudrostí a zodpovědností přistupovat k otázkám a úkolům, které nás ve sboru čekají.
- Přinést nové pohledy, řešení.

Co byste poradili budoucím novým členům staršovstva?

- Ať se vůbec neváhají na cokoli ptát, cokoli navrhopat, aby se usmívali (nejen navenek).
- Ať se toho nebojí.
- Aby se nebáli brát na sebe odpovědnost. Práce ve staršovstvu se dá zvládnout, i když má člověk rodinu s dětmi, náročné zaměstnání a dost jiných aktivit. Skloubit se to dá, je to často o nastavení priorit.
- Pokud chcete pro sbor něco dělat, ale nevíte co, staršovstvo je dobrá startovní pozice. Už jen vaše přítomnost ve staršovstvu bude přínosem a díky ní se dozvíte hodně o tom, jak sbor funguje, co potřebuje atd., z čehož si určitě najdete nějakou oblast nebo činnost, kterou byste mohli pro sbor dělat (klidně i později, až třeba ve staršovstvu nebudete). Počítá se s tím, že se nějakou dobu po zvolení budete spíše rozkoukávat a zjišťovat, jak se věci mají. Nebojte se, bývá to jednodušší, než to zvenčí může vypadat. A pokud chcete, ptejte se současných starších na cokoli, budou rádi.
- Až někdo přijde pro radu, tak se budu ráda bavit... žádnou radu teď nemám... možná zjistit si co nejvíce informací o činnostech staršovstva.
- Zvážit své možnosti – kolik mám energie, když dostojím svým ostatním závazkům, své časové možnosti, svůj postoj ke sboru a svou chuť podílet se aktivně na jeho fungování a neobávat se následně do toho jít: členové staršovstva jsou velice vstřícní, přijímající, pomohou a poradí a je to práce velice důležitá – vždyť sbor je pro mnoho z nás hlavním místem setkávání, podpory, pomoci v těžkých časech, místo, kam se můžeme vždy obrátit.
- Nebojte se, podívejte se na to, co a jak děláme, čerstvým a nezaujatým pohledem. Zkuste vymyslet, co by se dalo dělat líp, co případně neděláme vůbec a mohli bychom začít dělat!
- Podoba zapojení jednotlivých členů staršovstva může být různá. Každý člověk má jiná obdarování a jiné časové možnosti. Nabídněte sboru to, co umíte, a najděte si míru zapojení, která je pro vás dlouhodobě únosná. Každý dílčí podíl na práci staršovstva je cenný.

Koš ovoce, nedělní škola a Franz Kett

Rozhovor s Petrou Černou

Nedělková neděle

Už podruhé se uskutečnila Nedělková neděle. Je to seniorátní setkání (nejen) pro učitele nedělní školy. Koná se v neděli – po společných bohoslužbách následuje program pro učitele i případné děti a zakončuje se obědem.

Letos jsem se sešli v neděli 28. 9. ve sboru na Jarově.

Po bohoslužbách nás Petra Černá vtáhla do tématu díkčinění.

V kruhu kolem košů s dary přírody se nás sesedlo asi 20 lidí, shodou okolností a neplánovaně pouze žen. Program cílil na práci s předškolními dětmi, nicméně jsme do tématu byly vtaženy všechny. Část účastníků byli lidé, kteří pamatují nedělní školu spíš v minulém století, ať už jako účastnice nebo učitelky. Zajímavé byly rozhovory o tom, jak se práce s dětmi v průběhu let mění. Mění se děti, mění se naše představy o tom, co by měly umět, znát, mění se možnosti, kdy a jak se scházet.

Zůstává ale základní rámec: že jsme rádi, když děti ve sboru jsou, a považujeme za důležité je přizvat na cestu víry.

Lenka Ridzoňová

Pedagogika Franze Ketta – pedagogika 21. století

Petra Černá vystudovala Přírodovědeckou fakultu Univerzity Karlovy, obor parazitologie. Během mateřské a rodičovské dovolené si doplnila pedagogické vzdělání na Filosofické a Přírodovědecké fakultě UK pro výuku biologie na 2. stupni ZŠ a SŠ, v posledních letech RD s třetí dcerou působila jako „učitelka“ v dětské skupině pod YWCA (Young Women's Christian Association – Křesťanské sdružení mladých žen) a v soukromé MŠ Mašinka ve Střešovicích jako lektorka dramatické výchovy a keramiky.

Roku 2012 nastoupila zpět na PřF UK, kde přijala úkol vytvořit a vybudovat zařízení péče o děti pro děti zaměstnanců a studentů Přírodovědecké fakulty. Na tento projekt získala v začátcích dva granty z EU, finančně se významnou měrou podílela i Přírodovědecká fakulta.

Vznikla tak mateřská škola „Přírodovědná školka Rybička“, kde Petra působí jako ředitelka od jejího založení, tedy od 4. března 2013, doposud.

Petra si v prvních letech během svého působení v Rybičce doplnila kvalifikační studium na ředitele škol a školských zařízení a následně na vyšší odborné škole pedagogické tříleté studium v oboru předškolní a mimoškolní pedagogika. Své vzdělání si neustále doplňuje a rozšiřuje (leadership, pedagogika F. Ketta, další metodiky předškolního vzdělávání).

Jak jste se dostala k Franzi Kettovi?

Jako pedagog si často kladu otázku: kam směřovat ve výchově a vzdělávání dětí pro život? Jaké postoje a hodnoty u dětí vytvářet a podporovat? Asi se shodneme, že základem toho všeho je vztah. Láskyplný vztah k sobě, k druhým lidem, ke světu, k přírodě, k místu, kde žijí a... z toho všeho vyplývající a zároveň od toho se odvíjející... vztah k Bohu.

Když jsem před několika lety narazila na pedagogiku Franze Ketta, zažila jsem, že jsem „doma“, že „to“ funguje a dokáže nás mnohdy hluboce zasáhnout až do podstaty bytí. Je to pedagogika vztahová, elementární, celistvá a smysluplná. Děje se v zážitku a úžasu tady a teď (proto je tak těžké o ní psát knihy, zkrátka se děje 😊). Umožňuje nám uvědomit si základní pravdy, které mohou být velkou oporou pro život jak dětem, tak dospělým: je dobře, že jsem na světě, každý z nás je krásný, vzácný a neopakovatelný, jsi tu také Ty. Každý něco umí. Společně dokážeme víc než jeden. Je nám tady spolu dobře, zažíváme radost. Objevujeme hlubší smysl věcí a dokážeme žasnout. Je to takový můj pedagogický „poklad“, který velmi opatruji a zároveň se o něj ráda podělím.

Řekla bych o ní: jde tak trochu proti proudu naší uspěchané doby, ale sytí naši duši.

Jaká je Vaše školka?

Působím v mateřské škole, která není církevní, ale základní vztahy, postoje a hodnoty jsou nám lidem společné. Vzdělávání dětí prodchnuté touto pedagogikou sice explicitně nemluví o Bohu a nepronášíme modlitby, ale přání dobrého, láska, pravda, radost a krása mezi námi, které mnohdy vyvstanou z realizovaného programu, přináší jistou zakotvenost, naplnění, sounáležitost, život, který se děje „tady a teď“ a – co lze jen těžko uchopit slovy – někdy přinese i zážitek požehnaného společného času všem zúčastněným.

Pedagogika Franze Ketta vznikla v Německu a jak již její název napovídá, jejím zakladatelem byl Franz Kett. Působil řadu let na odboru školství v oblasti předškolního vzdělávání a dostal za úkol sjednotit a revidovat stávající způsob vzdělávání předškolních dětí. Je dobré zmínit, že v Německu v té době bylo zhruba 95 % školek církevních, řada dětí mluvila jiným jazykem a mezi sebou si nerozuměly. Franze zaujala práce řádové sestry Ester Kaufmanové, která pracovala zajímavým způsobem se šátky. Po dlouhou dobu potom pracovali spolu, aby se po delším čase opět rozdělili: Ester se zaměřovala především na výuku náboženství a přípravu ke svátostem, Franz Kett na předškolní vzdělávání.

Jak pedagogika Franze Ketta obohatila Vaši profesi?

Jedním slovem: velice. Mottem naší školky je „vytvářet a prohlubovat láskyplný vztah dětí k přírodě, k druhým lidem a k sobě samým“. Tato pedagogika dává nesmírnou inspiraci i konkrétní návod JAK. Dává přesah všemu kolem nás i v nás, našemu konání. Umožňuje nám žasnout a radovat se. Cítím se více na svém místě i ve své práci, do níž se stále víc těším. Hlubokým osobním prožitkem nás učí (dětí

i učitele) tomu nejdůležitějšímu, oč vlastně v životě jde. Je to pedagogika, kterou v dnešním životě nezbytně potřebujeme a v níž já osobně spatřuji cestu, kam bychom měli směřovat v budoucnu. Rozvíjí hodnoty a naše postoje, na nichž opravdu záleží a které rezonují s tím nejvzácnějším v nás.

Jak se Vaše cesta propojila s vírou?

Vyrůstala jsem v rodině, která nebyla křesťansky orientovaná. Oba moji rodiče byli pokřtěni v římskokatolické církvi, ale nebyli praktikující křesťané, nebyli věřící v běžně chápaném smyslu. Sama jsem se dávala pokřtít kolem 26. roku věku. Přiznám se, že bych musela hledat v křestním listě, kdy přesně to bylo; křtil mě Michal Plzák v jarovském sboru o Velikonocích a mojí kmotrou je Bondá Blažková. Uvádím to proto, že má znalost Bible a porozumění textům nevycházely od rodičů a z rodinné výchovy. A vlastně jsem se řadu let snažila porozumět, žít, předávat svým dětem nějakou úroveň poznání, která se v průběhu let vyvíjela, proměňovala, prohlubovala, zasahovala a pronikala do mého života.

A teď opět k PFK: jak jsem již lehce nastínila, pedagogika Franze Ketta vznikla původně jako náboženská pedagogika, která měla promlouvat k dětem od nejútlejšího věku. Je natolik otevřená, že je možné realizovat ji nebo přinejmenším její prvky v jakékoli skupině dětí, u dětí starších nebo u dospělých. Za mne, coby pedagoga, má i diagnostický a velký terapeutický přesah. Ale nejenom, má především přesah duchovní. Ke mně samotné promlouvá velmi hluboce a můj opakovaný osobní zážitek je, že v ní můžeme přistupovat k Bohu, k víře, k sobě navzájem jako děti, dotýká se nás uvnitř a něco mění. „Bůh se děje“ je pro mne žité poselství, které se odkrývá postupně, a já stojím jako dítě v němém úžasu a pláči nebo se raduji, a především Žiji a cítím úctu, pokoru a napojení.

Takže ano – tato pedagogika prohlubuje moji víru, postupně odkrývá smysl věcí, má přesahy, se kterými jsem se u žádné další pedagogiky nesetkala. Vede nás ke kladení otázek, nikoli k transmisi poznatků, že tak to je. Dokáže být radostná a hravá, na druhou stranu bere věci a lidi vážně, takže se může dotýkat takových témat jako je láska, smrt, válka. Pracuje s biblickými příběhy, které rovněž dokáže účastníkům přiblížit prostřednictvím zážitku, hlubokého prožití předkládané skutečnosti.

Drobné rady těm, kdo by rádi působili v nedělní škole.

S velkým respektem, spíše postřehy:

Dnešní děti jsou v něčem jiné, než jací jsme byli my. Jsou mj. rychlé, pohotové, soustředí se mnohem kratší dobu a nectí autoritu v tom smyslu, jak jsme byli zvyklí, jsou zvyklé na obrovské množství podnětů, řada z nich tráví mnoho času na sociálních sítích nebo hraním her na mobilech. Na druhou stranu se nebojí říkat své názory, jsou asertivní, zvědavé, rády zkouší něco nového. Nebála bych se uplatňování nových přístupů včetně zážitkové pedagogiky. Propojení příběhu s jejich reálným životem, vycházet od nich, od toho, co znají – ale to přece učitelé NŠ dělají 😊. Pedagogika Franze Ketta je jedním ze způsobů, který v tomto ohledu funguje,

znám případy, kdy právě od těchto typů setkávání dětí vzniklo celé společenství zahrnující účast dětí a dospělých z několika vesnic. Vytvoření bezpečného prostředí a vztahovost je základní předpoklad pro učení; jsem-li viděn, slyšen, přijímán a brán vážně, cítím se bezpečně a mezi přáteli, zde je mi dobře a mohu se učit. Vedme sebe i děti k tomu, abychom se ptali, abychom se nebáli dělat chyby a ať zažíváme, že dohromady dokážeme víc než každý jeden z nás.

ptala se Lia Ruthová

Fotky ze sborového života

Sborový víkend v Bělči

Táborová porada

Kavárnička

Sborový den

Letní dovolená mládeže v Křižánkách

Kalendář na advent a Vánoce

1. neděle adventní 30. 11. – bohoslužby s večeří Páně, káže Lenka Ridzoňová
2. neděle adventní 7. 12. – bohoslužby Lenka Ridzoňová
3. neděle adventní 14. 12. – bohoslužby Matěj Opočenský, vizitace sboru
4. neděle adventní 21. 12. – vánoční slavnost: divadlo dětí a mládeže, společný oběd

út 23. 12. od 16 do 18 hodin – rozdávání **betlémského světla** v parku vedle kostela

Bohoslužby o Vánocích

Štědrý den – bohoslužby ve 14:30, Lenka Ridzoňová

Boží hod vánoční 25. 12. – bohoslužby s večeří Páně od 9:30, Lenka Ridzoňová

neděle 28. 12. – bohoslužby Lenka Ridzoňová

neděle 4. 1. – bohoslužby Jiří Nečas

neděle 11. 1. – bohoslužby s večeří Páně, Lenka Ridzoňová

Zveme vás na všechna shromáždění a setkání ve sboru.

Informace najdete na sborovém webu: www.jarov.evangelnet.cz

Přejeme Vám požehnané Vánoce a radost i naději do nového roku.

staršovstvo sboru

Kočka, křesťanský občasník jarovského sboru ČCE

Redakční rada: Lenka Ridzoňová, Tereza Pudlovská, Tabita Landová, Petr Štulc

Korektury: Tereza Pudlovská; Grafika a tisk: Gábor Szabó, Jiří Urbánek

---

Farní sbor ČCE Praha Jarov, U Kněžské louky 9, Praha 3

web: jarov.evangelnet.cz mail: jarov@evangelnet.cz

farářka Lenka Ridzoňová tel: 605 081 279

kurátor: Jan Fencel tel: 721 877 920

Bankovní spojení: FIO banka, účet 2700333534/2010